

Handläggare
Linda Truvered
Telefon: 08-50835804

Till
Arbetsmarknadsnämnden den 24
november 2015

Ärende 5

**Yttrande över remiss av "Införandet av ett
system för Prova på studier för personer med
försörjningsstöd"**

Remiss från kommunstyrelsen

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson Bech
utvecklingschef

Sammanfattning

Socialnämnden har fattat ett beslut gällande under vilka förutsättningar prova-på-studier med bibehållet försörjningsstöd kan erbjudas.

Enligt beslutet kan prova-på-studier erbjudas en person som saknar grundskoleutbildning eller gymnasieutbildning och som utifrån en individuell behovsprövning bedöms ha särskilda skäl till att studera utan krav på att söka studielån under maximalt sex månader. Med särskilda skäl avses enligt nämndens beslut när andra möjligheter att komma in på arbetsmarknaden är prövade, det finns en stor osäkerhet om möjligheterna att fullfölja studierna och där studier ändå bedöms kunna öka möjligheten att få anställning. Personer under 25 år ska ha uppburit försörjningsstöd och varit aktivt arbetssökande i 6 månader och personer över 25 år i 12 månader.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att prova-på studier utifrån socialnämndens beslut ger ökade förutsättningar och utrymme för att motivera aspiranter till studier. Det öppnar möjligheten för långtidsarbetslösa aspiranter som idag saknar grundskole- eller

gymnasiekompetens att prova studier i syfte att stärka ställningen på arbetsmarknaden eller motivera till fortsatta studier med studiemedel.

Bakgrund

Arbetsmarknadsnämnden har i kommunfullmäktiges budget för 2015 fått i uppdrag att tillsammans med socialnämnden skapa ett system för prova-på-studier för personer med försörjningsstöd. Personer som uppbär försörjningsstöd ska ges möjlighet att prova vuxenutbildning under sex månader med bibehållet försörjningsstöd.

Socialförvaltningen har tillsammans med juridiska avdelningen utrett de juridiska förutsättningarna för att studera med försörjningsstöd och därefter lämnat förslag till hur ett system för prova-på-studier skulle kunna utformas inom ramen för lagstiftningen. Därefter har socialnämnden för sin del fattat ett beslut i frågan den 22 september 2015.

Ärendet

Arbetsmarknadsnämnden har av kommunstyrelsen givits tillfälle att inkomma med ett yttrande över socialnämndens beslut gällande införandet av ett system för prova på-studier för personer med försörjningsstöd (Dnr: 149-1490/2015).

Socialnämnden förordar att ett system för prova på-studier ska införas i enlighet med socialförvaltningens förslag alternativ 3.

Det innebär att prova-på-studier kan erbjudas en person som saknar grundskoleutbildning eller gymnasieutbildning och som utifrån en individuell behovsprövning bedöms ha särskilda skäl till att studera utan krav på att söka studielån under maximalt sex månader. Med särskilda skäl avses enligt nämndens beslut när andra möjligheter att komma in på arbetsmarknaden är prövade, det finns en stor osäkerhet om möjligheterna att fullfölja studierna och där studier ändå bedöms kunna öka möjligheten att få anställning.

Studierna ska avse komvuxstudier på grundskolenivå eller gymnasienivå och kan omfatta deltids- eller heltidsstudier.

- Personer som är under 25 år ska ha uppburit försörjningsstöd och varit aktivt arbetssökande under minst 6 månader.
- Personer över 25 år ska ha uppburit försörjningsstöd och varit aktivt arbetssökande under minst 12 månader.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom arbetsmarknadsförvaltningens utvecklings- och utredningsstab.

Förvaltningens synpunkter och förslag

En prioriterad målsättning för arbetsmarknadsnämnden är att fler arbetslösa ska inleda och fullfölja studier och därmed stärka sin ställning på arbetsmarknaden. För en hållbar etablering på arbetsmarknaden blir utbildning allt viktigare i takt med att arbetsmarknaden blir allt mer kunskapsintensiv. Att höja arbetssökandes utbildningsnivå är också av betydelse för stadens kompetensförsörjning.

Bland de inskrivna aspiranterna på stadens jobbtorg saknar många grundskole- eller gymnasiekompetens. Det är särskilt utmärkande i målgruppen unga 16-29 år och andelen ökar med längre inskrivningstid. Av unga 16-29 år som varit inskrivna mer än sex månader på ett jobbtorg har 46,8 procent en lägre utbildningsnivå än fullgjort gymnasium. Inom den gruppen finns en stor spridning, från de som har mycket kort eller ingen utbildning till de som har gått 3 år på gymnasiet men saknar slutbetyg. Bland aspiranter som är över 30 år och har varit inskrivna på jobbtorget mer än 12 månader är det 38 procent som har en lägre utbildningsnivå än gymnasium.¹

Förvaltningens erfarenhet är att bland de aspiranter där behovet av studier är som störst, det vill säga aspiranter som saknar grundskolekompetens eller gymnasieutbildning, är det få som inleder studier med studiemedel och därmed blir självförsörjande. Detta till trots att det finns studie- och yrkesvägledare på varje jobbtorg som arbetar aktivt med att motivera och vägleda till studier.

För många av jobbtorgens aspiranter är steget till att inleda studier stort. Svårigheten att motivera aspiranter med låg utbildningsnivå till studier är nära kopplat till försörjningsfrågan. En av orsakerna är att aspiranter inte vågar skuldsätta sig då de känner sig osäkra på om de kommer att klara av studierna eller om studier verkligen kommer att leda till arbete. En del aspiranter kan inte heller få studiemedel utifrån att de tidigare utnyttjat studiemedel men utan att lyckas i sina studier.

Det finns ett behov av att sänka tröskeln in till utbildning för långtidsarbetslösa som saknar gymnasieutbildning eller grundskoleutbildning. Prova-på studier med bibehållet försörjningsstöd kan vara ett sätt att sänka tröskeln in till utbildning.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att prova-på studier utifrån socialnämndens beslut ger ökade förutsättningar och utrymme för att motivera aspiranter till studier. Det öppnar möjligheten för långtidsarbetslösa aspiranter som idag saknar grundskole- eller gymnasiekompetens att prova studier i syfte att stärka ställningen på arbetsmarknaden eller motivera till fortsatta studier med studiemedel.

Förvaltningen anser att de särskilda skälen för när en individ kan erbjudas prova-på-studier är rimliga, dvs. att andra möjligheter att komma in på arbetsmarknaden ska vara prövade, att det finns en stor osäkerhet om möjligheterna att fullfölja studierna och att studier bedöms kunna öka möjligheten att få anställning. Förvaltningen vill understryka att det är viktigt att denna bedömning och beslut om prova-på-studier fattas i samverkan mellan jobbtorg och handläggande socialsekreterare utifrån varje individ. Beslut bör föregås av en individuell studieplanering med en studie- och yrkesvägledare.

Förvaltningen vill också påpeka att de nya statliga insatserna utbildningskontrakt och studiemöjligheter inom sysselsättningsfasen kan komma att öka behovet av prova-på-studier. Då dessa utbildningsmöjligheter faller inom ramen för arbetsmarknadsinsatser kan det komma att minska den enskildes behov av studielån vilket kan öka antalet som vill börja studera. För en del torde prova-på-studier kunna bli en bra ingång för att den enskilde därefter ska kunna välja rätt fortsatta studier t.ex. genom ett utbildningskontrakt.

Arbetsmarknadsförvaltningen avser att noga följa upp prova-på-studierna för att få utökad kunskap om vad den typen av insats leder till. Förvaltningen kommer att utvärdera insatsen genom att följa hur många som inlett och fullföljt en period av prova-på-studier. Resultatet efter genomgången insats, inklusive hur många som fortsätter studera med studiemedel efter de sex månader som prova-på-studierna omfattar kommer att redovisas.

Bilaga

1. Remiss: Protokollsutdrag socialnämnden 2015-09-22 ,
Införandet av ett system för prova-på-studier